

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Mäkinen, Esa			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Puolijulkisen tilan kontrolli kauppakeskuksessa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-04-30	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 86
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Kauppakeskukset eivät ole selkeästi joko yksityistä tai julkista tilaa, vaan välimaastoon sijoittuvaa puolijulkista tilaa. Kauppakeskusten suosio ja määrä lisääntyvät jatkuvasti, ja samalla lisääntyy myös puolijulkisen tilan. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, minkälaista on kauppakeskusten järjestyksenvalvojen harjoittama puolijulkisten tilojen kontrolli ja minkälaista tilaa kontrolli luo. Erityisenä kiinnostuksen kohteena on se, miten järjestyksenvalvojen noudattamat normit muodostuvat ja keneen kontrolli kauppakeskuksissa kohdistuu. Aineistona käytetään tekstejä vartijoiden ja teinien keskustelufoorumeilta, havainnointia kauppakeskuksessa ja järjestyksenvalvojen haastatteluita. Tutkimus keskittyy yhteen kauppakeskukseen ja on luonteeltaan tapaustutkimus. Teoreettisena lähtökohtana on Foucaultin Tarkkailla ja rangaista -teoksen käsitys kurin ja valvonnan normaalistavasta vaikutuksesta. Pyrkimyksenä on osaltaan myös sen kriittinen tarkastelu.</p> <p>Tutkimuksen keskeisin tulos on, että tärkein normien lähde kauppakeskuksen puolijulkisen tilan kontrollille on vartijoiden oma yhteisö. Sen lisäksi normeja säätelevät kuitenkin myös kauppakeskuksen johto, kauppakeskuksen henkilökunta ja osittain myös asiakkaat. Kun järjestyksenvalvojat ilmoittavat, että "normaali" on toivottavaa käytöstä ja "häiriö" epätoivottavaa, näiden termien sisältö määrittyy koko siinä sosiaalisessa yhteisössä, jonka kauppakeskus muodostaa.</p> <p>Kauppakeskusten järjestyksenvalvojat muodostavat alakulttuurin, jonka puitteissa käydään jatkuvaa neuvottelua kauppakeskuksessa hyväksyttävän toiminnan rajoista. Kauppakeskukseen muodostunutta järjestyksenvalvonnan kulttuuria uusinnetaan aina uuden järjestyksenvalvojan aloittaessa työnsä. Tämä tarkoittaa sitä, että kauppakeskuksen järjestyksenvalvojen normeilla on historiallinen luonne. Ne kehittyvät yhteydessä ympäröivään yhteisöön ja yhteiskuntaan, mutta ovat myös erillisiä siitä.</p> <p>Teinit ja alkoholistit ovat järjestyksenvalvojen vartiointin erityisenä kohteena. Järjestyksenvalvojat kontrolloivat kuitenkin käytöstä, eivät ryhmiä. Tutkimuksen perusteella näyttää siltä, että teinien, alkoholistien tai romanien huono käytös joutuu muita helpommin kontrollin kohteeksi.</p> <p>Järjestyksenvalvojat ovat kiinnostuneita omaan alaansa liittyvästä lainsäädännöstä ja lainkuuliaisia. Jotkut heistä ajattelevat kuitenkin, etteivät voi tehdä työtään rikkomatta lakia. Käytännössä tämä tarkoittaa useimmiten, että kauppakeskuksesta poistetaan sellaisia ihmisiä, joiden poistamiseen ei ole laillista oikeutta. Järjestyksenvalvojat ovat omassa työssään mahdollisimman valintatilanteen edessä. Oikeudet työhön tulevat julkiselta vallalta, mutta vaatimukset ja palkka yksityiseltä puolelta.</p> <p>Näyttäisi myös siltä, että foucaultlainen normaalistava kuri ja panoptinen valta-asetelma ovat liian yksiulotteisia kauppakeskuksen valtasuhteiden kuvaamiseen. Pelin ja leikin käsitteet voisivat sopia paremmin järjestyksenvalvojen työn ja kauppakeskuksen ryhmien välisten suhteiden kuvaamiseen.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>Foucault, Michel</p> <p>kauppakeskukset</p> <p>järjestyksenvalvojat</p> <p>järjestys</p> <p>järjestyslaki</p> <p>järjestyspoliisi</p> <p>vartijat</p> <p>vartiointi</p> <p>vartiointiliikkeet</p> <p>kuri</p> <p>tarkkailu</p> <p>valvonta</p> <p>panopticon</p> <p>tila</p> <p>kaupunkitila</p> <p>puolijulkiset tilat</p> <p>julkiset tilat</p>			

Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited

Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information